

הנוטן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה

(1) איזוב לה

(לו) הקרים לשב קולך ושפחת מים חכקה: (לה) כתשלוח ברקים וילכו ויאמרו לך הבנו: (לו) מי שט בטחוות חכמה או מי גמו לשכו
בנה: (לו) מי יספר שחקים בחכמה ונבלוי שםים מי ישכיב: (לה) בצתת עפר למוץק ורגבים יבקבוק:

(2) מפרשימים לפסוק לו' שם

ריש"י

(לו) בטוחות – הללו ככליות:

לעכוי – זה תלגנו של צוון חכמים וי"ה זה הכל צאו זוכה ולופה ומהקץ מה הנוללות:

אבן עזרא

(לו) בטוחות – לודי המפלחים לממו קאס הכליות והגון צעני קאס תקלכ עניין כן למת חפת בטוחות ווילה עליו

סוף הפסוק בלמל וקסתו חכמה חוליעני כי העניין כפול תוכה כמנגה:

לעכוי – סוא הכל כמו עכלו מכךות לבב וגונין לכות חוקות כמו ולהן מכך' וטהו' בס מהחצנות..

מצודת ציון

(לו) בטוחות – כלויות ויקלהו כן ע"ז קאס בטוחות וכוכחות בחלב וסוא מל' וטה תוכה כי קלא (ויקלה יד):

לעכוי – הכל נקלה כן לפי צואו לופה ומגייט מה הנוללות ותלגומו כל צלה לפיס (כמלה נג) סוא חקל סכומה וכן

נולמל עכלו מכךות לבב (תלאים עג):

(3) טור או"ח א

לכן צריך האדם להתגבר כדי לעמוד בבודק לעבודת בוראו ואף אם ישאים יצרו בחורף לאמר איך תעמוד בבודק כי הקור גדול או ישיאנו בקי' לאמר איך תעמוד ממתרך ועדין לא שבעת משנתך התגבר עליו لكم שתהא אתה מעורר השחר ולא יהא הוא מעירך כמו אמר דוד ע"ה עורה כבודי עורה הנבל וכנוור עיריה שחר אני מעיר השחר ואני העיר אותו וכ"ש אם ישכים קודם או רשות הבודק لكم להתחנן לפני בוראו מה יופיו ומה טובו.

(4) בדבר רבה טו,טו

אבל דוד המלך היה משתמש בכנוור שני' (תהלים נז) עורה כבודי עורה הנבל וכנוור עיריה שחר אמר ר' פנחס הכהן בר חמא כנוור היה תלוי למעלה ממטתו של דוד כיון שהגיע חצות לילה רוח צפונית מנשבת בו ומנגן מאלו מיד היה עומד דוד וכל התלמידים שהיו עוסקין בתורה והיו יגעים ומנדדים שניהם מעיניהם והוגין בתורה עד עמוד השחר לפיכך היה אומר דוד עורה כבודי עורה הנבל וכנוור עיריה שחר דרך השחר מעורר בני אדם אבל אני עיריה שחר אני מעורר השחר.

(5) ברכות ג.

תניא: רבבי אליעזר אומר: שלש משמרות היו הלילה ועל כל משמר ומשמר יוישב הקדרוש ברוך הוא ושואג כארוי, שנאמר: ה' ממרום ישאג וממעון קדרשו יתן קולו שאוג ישאג על נוהו, וסימן לדבר: משמרת ראשונה – חמור נוער, שנייה – כלבים צועקים, שלישיית – תינוק יונק משדי אמו ואשה מספרת עם בעלה.

(6) ירושלמי ברכות פ"ג ה"ז

אמר רבבי יעקב בר אבן כל עצמן לא התקינו את הטבילה הזאת אלא שלא יהו ישראל בתרנגולין הללו.

(7) סנהדרין צה:

דרש רבבי שמלאי: מי דכתיב היו המתואים את יום ה' למה – זה לכם יום ה' הוא החשך ולא אור משל לתרנגול ועתלף שהיה מצפין לאור, אמר ליה תרנגול לעטלף: אני מצפה לאורה – שאורה שלוי היא, אתה למה לך אורה?